

Edini slovenski dnevnik
- v Zedinjenih državah. -
Velja za vse leto... \$3.00
- Ima 10.000 naročnikov:-

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

NO. 277. — ŠTEV. 277.

NEW YORK, TUESDAY, NOVEMBER 25, 1913. — TOREK, 25. NOVEMBRA, 1913.

VOLUME XXI. — LETNIK XXI.

Položaj glede Mehike se je poostril. Mornarica.

ADMIRAL FLETCHER JE DOBIL UKAZ, NAJ ODPLUJE V TUXPAN. — AMERIKANI SE VRAČAO. — OGROŽENI SO BAJE PETROLEJSKI VRELCI, KLJUB ZATRJEVANJU USTAŠEV, DA JIH BODO VABOVANI. — STALIŠČE HUERTE ŠE VEDNO TRDNO. — KROG JUAREZA DIVJA VELIKA BITKA. — USTAŠI POROČAJO, DA SO POTISNILI ČETE FEDERALISTOV NAZAJ.

Washington, D. C., 24. nov. — ko se je zaznalo, da ni Washington povzel nikakih resnih korakov proti Huertu, kljub dejstvu, da se je slednji branil ugoditi ameriškim zahtevam glede sklicanja kongresa. Večina Amerikancev, ki je prispevala v Vera Cruz, je odpotovala nazaj v glavno mesto in včeraj so došli semkaj trije Pullman-vozovi z Amerikane, med katerimi so se nahajale tudi ženske in otroci. V mestu samem pa vladajo vznemirjajoče razmere, ker je pošlo skoraj vse kurivo ter je tudi dovoz živil omejen. To pa radiča, ker so odrezali ustaši skoraj vse želeni zvezne.

Predsednik Wilson je danes popravil vse pričepje, da bo v svoji prihodnji poslanici na kongres podal pregled o razvoju stvari v Mehiki. Zelo pohvalno in priznavalno se je izrazil o stalni zunanjih velesih, ki kažejo povsod svoje stremljenje, da so delujejo z Združenimi državami.

Nastal pa je nov moment razburjanja in sicer radi ogrožanja angleških in ameriških petrolejskih vreleev na iztoku obali Mehike. Ustaški general Aguilar je sicer pred nekaj tedni objavljal, da bo varoval vse tuje imetje in radiča, se je domovale, da bo s tem odstranjen vsa nevarnost komplikacij. Včeraj zvečer pa je dobil admiral Fletcher povlej, naj od potuje iz Vera Cruz v Tuxpan ter odpošte v Washington poročilo o situaciji.

Domneva se, da je podadniral Boush, ki se nahaja na vojni ladji "Louisiana" v Tuxpan, pred pričepje izkrenja čet in da je vseled tega vladu naročila najvišjemu povlenjku Fletcherju, naj preisce zadevo.

Mexico City, Mehika, 24. nov. — Tudi na levem krilu ustašev, nasproti Valeta, 12 milj iztočno od El Paso, se bije huda bitka.

Justični department hoče preiskovati.

Washington, D. C., 24. nov. — Generalni pravnik McReynolds je naročil posebnim agentom justičnega departmента, naj takoj uvedejo preiskavo glede visoke cene jaje. Večkrat se je že napravilo generalnega pravnika, naj uvede vse potrebno, da se takoj razkrije mahinacija velikih ledene in skladišč. Namignilo se je, da se se v tej industriji ozivotvori rile kombinacije, katere bi se lahko kriminalno in civilno zasledovalo na podlagi Sherman-protustre postave. Preiskava bo obsegala celo delo v tem ne le iztočnih držav, kjer je posečno čutiti draginjo jaje.

Zenske kot uradnice pri volitvah. Chicago, Ill., 24. nov. — Okrajni sodnik Owens je objavil danes popoldne, da bo imenoval ženske kot sodnici in uradnice pri prihodnjih spomladanskih volitvah.

!! MOHORJEVE KNJIGE !!

Mohorjeve knjige so došle ter smo jih pričeli danes razširojili. Knjige so sledče:

1. Koledar za leto 1914.
2. Pravljice.
3. Zgodovina slovenskega naroda.

4. V tem znamenju bož zmagal.
5. Mlada Breda.
6. Zorislava. Povest iz davnih dni.

Vseh šest knjig pošiljamo poštne prosto za 1.30.

SLOVENIC PUBLISHING CO., 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Soprog kot maščevalec. Angleške sufragetke.

Obosojeni tatovi.

Streljal je na Italijana, ki je odvedel njegovo ženo. Obožba bo težka.

V središču mesta New York, na 14. eesti in 5. Ave. je včeraj popoldne nekdo streljal na nekega moža, ki je prihajal nasproti v spremstvu neke ženske. Kroglje so zgrešile njihov cilj, a so zadele ravno po eesti prihajajoče Mrs. Agnes Woodburn, a na srečo le tako, da niso povzročile resnejših poškodb.

Trojico so kmalu arretirali, potem ko je neki policist izbil storilni in režiser Sir Johnston Forbes Robertson, sestra igralca in režisera Sir Johnston Forbes Robertson, je bila oboje na štirinajst dni zapora, ker je pri neki demonstraci mesece junija s kamnom razbila okno. Sodniki so ji predlagali, da naj plača denarno kaznen, toda ona ni hotela.

London, Anglija, 24. nov.

Pred tukajšnjim sodiščem so stati danes štiri oboženci; sodišče jih je dolžilo, da so ukradli \$650,000 denarjev nakit iz poštnega voza.

Dva, Lockett in Grizard sta dobila po sedem let, Silberman pet, Guttworth pa 18 mesecov težke ječe.

London, Anglija, 24. nov. — Gospa Daere-Fox je rekla na nekem shodu, da bo imela policija vicej dela, če bo hotel arretirati Pankhurstovko pri povratku v Anglijo. Osnova se je posebna telesna straža s Floro Dummond na čelu, ki bo branila Pankhurstovo pred policijo. Telesna straža bo z vsem dobro preskrbljena.

London, Anglija, 24. nov. — Vlada se bavi z vprašanjem, kako bi bilo, če bi se zgradil podmorski predor med Francijo in Anglijo.

Ministrski predsednik Asquith je pozval vojaško oblast, da naj stvar natančno prestudiira in napravi potreben načrt.

London, Anglija, 24. nov. — Gospa Daere-Fox je rekla na nekem shodu, da bo imela policija vicej dela, če bo hotel arretirati Pankhurstovko pri povratku v Anglijo. Osnova se je posebna telesna straža s Floro Dummond na čelu, ki bo branila Pankhurstovo pred policijo. Telesna straža bo z vsem dobro preskrbljena.

London, Anglija, 24. nov. — Vlada se bavi z vprašanjem, kako bi bilo, če bi se zgradil podmorski predor med Francijo in Anglijo.

Ministrski predsednik Asquith je pozval vojaško oblast, da naj stvar natančno prestudiira in nopravi potreben načrt.

London, Anglija, 24. nov. — Vlada se bavi z vprašanjem, kako bi bilo, če bi se zgradil podmorski predor med Francijo in Anglijo.

Ministrski predsednik Asquith je pozval vojaško oblast, da naj stvar natančno prestudiira in nopravi potreben načrt.

London, Anglija, 24. nov. — Vlada se bavi z vprašanjem, kako bi bilo, če bi se zgradil podmorski predor med Francijo in Anglijo.

Ministrski predsednik Asquith je pozval vojaško oblast, da naj stvar natančno prestudiira in nopravi potreben načrt.

London, Anglija, 24. nov. — Vlada se bavi z vprašanjem, kako bi bilo, če bi se zgradil podmorski predor med Francijo in Anglijo.

Ministrski predsednik Asquith je pozval vojaško oblast, da naj stvar natančno prestudiira in nopravi potreben načrt.

London, Anglija, 24. nov. — Vlada se bavi z vprašanjem, kako bi bilo, če bi se zgradil podmorski predor med Francijo in Anglijo.

Ministrski predsednik Asquith je pozval vojaško oblast, da naj stvar natančno prestudiira in nopravi potreben načrt.

London, Anglija, 24. nov. — Vlada se bavi z vprašanjem, kako bi bilo, če bi se zgradil podmorski predor med Francijo in Anglijo.

Ministrski predsednik Asquith je pozval vojaško oblast, da naj stvar natančno prestudiira in nopravi potreben načrt.

London, Anglija, 24. nov. — Vlada se bavi z vprašanjem, kako bi bilo, če bi se zgradil podmorski predor med Francijo in Anglijo.

Ministrski predsednik Asquith je pozval vojaško oblast, da naj stvar natančno prestudiira in nopravi potreben načrt.

London, Anglija, 24. nov. — Vlada se bavi z vprašanjem, kako bi bilo, če bi se zgradil podmorski predor med Francijo in Anglijo.

Ministrski predsednik Asquith je pozval vojaško oblast, da naj stvar natančno prestudiira in nopravi potreben načrt.

London, Anglija, 24. nov. — Vlada se bavi z vprašanjem, kako bi bilo, če bi se zgradil podmorski predor med Francijo in Anglijo.

Ministrski predsednik Asquith je pozval vojaško oblast, da naj stvar natančno prestudiira in nopravi potreben načrt.

London, Anglija, 24. nov. — Vlada se bavi z vprašanjem, kako bi bilo, če bi se zgradil podmorski predor med Francijo in Anglijo.

Ministrski predsednik Asquith je pozval vojaško oblast, da naj stvar natančno prestudiira in nopravi potreben načrt.

London, Anglija, 24. nov. — Vlada se bavi z vprašanjem, kako bi bilo, če bi se zgradil podmorski predor med Francijo in Anglijo.

Ministrski predsednik Asquith je pozval vojaško oblast, da naj stvar natančno prestudiira in nopravi potreben načrt.

London, Anglija, 24. nov. — Vlada se bavi z vprašanjem, kako bi bilo, če bi se zgradil podmorski predor med Francijo in Anglijo.

Ministrski predsednik Asquith je pozval vojaško oblast, da naj stvar natančno prestudiira in nopravi potreben načrt.

London, Anglija, 24. nov. — Vlada se bavi z vprašanjem, kako bi bilo, če bi se zgradil podmorski predor med Francijo in Anglijo.

Ministrski predsednik Asquith je pozval vojaško oblast, da naj stvar natančno prestudiira in nopravi potreben načrt.

London, Anglija, 24. nov. — Vlada se bavi z vprašanjem, kako bi bilo, če bi se zgradil podmorski predor med Francijo in Anglijo.

Ministrski predsednik Asquith je pozval vojaško oblast, da naj stvar natančno prestudiira in nopravi potreben načrt.

London, Anglija, 24. nov. — Vlada se bavi z vprašanjem, kako bi bilo, če bi se zgradil podmorski predor med Francijo in Anglijo.

Ministrski predsednik Asquith je pozval vojaško oblast, da naj stvar natančno prestudiira in nopravi potreben načrt.

London, Anglija, 24. nov. — Vlada se bavi z vprašanjem, kako bi bilo, če bi se zgradil podmorski predor med Francijo in Anglijo.

Ministrski predsednik Asquith je pozval vojaško oblast, da naj stvar natančno prestudiira in nopravi potreben načrt.

London, Anglija, 24. nov. — Vlada se bavi z vprašanjem, kako bi bilo, če bi se zgradil podmorski predor med Francijo in Anglijo.

Ministrski predsednik Asquith je pozval vojaško oblast, da naj stvar natančno prestudiira in nopravi potreben načrt.

London, Anglija, 24. nov. — Vlada se bavi z vprašanjem, kako bi bilo, če bi se zgradil podmorski predor med Francijo in Anglijo.

Ministrski predsednik Asquith je pozval vojaško oblast, da naj stvar natančno prestudiira in nopravi potreben načrt.

London, Anglija, 24. nov. — Vlada se bavi z vprašanjem, kako bi bilo, če bi se zgradil podmorski predor med Francijo in Anglijo.

Ministrski predsednik Asquith je pozval vojaško oblast, da naj stvar natančno prestudiira in nopravi potreben načrt.

London, Anglija, 24. nov. — Vlada se bavi z vprašanjem, kako bi bilo, če bi se zgradil podmorski predor med Francijo in Anglijo.

Ministrski predsednik Asquith je pozval vojaško oblast, da naj stvar natančno prestudiira in nopravi potreben načrt.

London, Anglija, 24. nov. — Vlada se bavi z vprašanjem, kako bi bilo, če bi se zgradil podmorski predor med Francijo in Anglijo.

Ministrski predsednik Asquith je pozval vojaško oblast, da naj stvar natančno prestudiira in nopravi potreben načrt.

London, Anglija, 24. nov. — Vlada se bavi z vprašanjem, kako bi bilo, če bi se zgradil podmorski predor med Francijo in Anglijo.

Ministrski predsednik Asquith je pozval vojaško oblast, da naj stvar natančno prestudiira in nopravi potreben načrt.

London, Anglija, 24. nov. — Vlada se bavi z vprašanjem, kako bi bilo, če bi se zgradil podmorski predor med Francijo in Anglijo.

Ministrski predsednik Asquith je pozval vojaško oblast, da naj stvar natančno prestudiira in nopravi potreben načrt.

London, Anglija, 24. nov. — Vlada se bavi z vprašanjem, kako bi bilo, če bi se zgradil podmorski predor med Francijo in Anglijo.

Ministrski predsednik Asquith je pozval vojaško oblast, da naj stvar natančno prestudiira in nopravi potreben načrt.

London, Anglija, 24. nov. — Vlada se bavi z vprašanjem, kako bi bilo, če bi se zgradil podmorski predor med Francijo in Anglijo.

Ministrski predsednik Asquith je pozval vojaško oblast, da naj stvar natančno prestudiira in nopravi potreben načrt.

London, Anglija, 24. nov. — Vlada se bavi z vprašanjem, kako bi bilo, če bi se zgradil podmorski predor med Francijo in Anglijo.

Ministrski predsednik Asquith je pozval vojaško oblast, da naj stvar natančno prestudiira in nopravi potreben načrt.

London, Anglija, 24. nov. — Vlada se bavi z vprašanjem, kako bi bilo, če bi se zgradil podmorski predor med Francijo in Anglijo.

Ministrski predsednik Asquith je pozval vojaško oblast, da naj stvar natančno prestudiira in nopravi potreben načrt.

London, Anglija, 24. nov. — Vlada se bavi z vprašanjem, kako bi bilo, če bi se zgradil podmorski predor med Francijo in Anglijo.

Ministrski predsednik Asquith je pozval vojaško oblast, da naj stvar natančno prest

"GLAS NARODA"

(Slovenic Daily.)

Owned and published by the
Slovenic Publishing Co.
(a corporation.)FRANK SAKSER, President
JANKO PLESKO, Secretary
LOUIS BENEDIK, TreasurerPlace of Business of the corporation and
addresses of above officers:
22 Cortlandt Street, Borough of Man-
hattan, New York City, N. Y.Za celo letel velja list za Ameriko in
Canado \$3.00
pol leta 1.50
Isto za vse New York 4.00
pol leta za medno New York 2.00
Evropu vse leto 4.50
" " pol leta 2.50
" " četrletna ..... 1.70"GLAS NARODA" izhaja vsak dan
izvzemši nedelj in praznikov.**"GLAS NARODA"**
("Voice of the People")
(Issued every day except Sundays and
Holidays.)
Subscription yearly \$3.00.

Advertisement on agreement.

Dopisni brez podpisa in osovnosti se ne
priobčujejo.
Denar naj se blagovoli pošljati po —
Money Order.Pri spremembji kraja naročnikov pro-
simo, da se nati tudi prejšnje
izvlečke naznani, da hitreje
najdeme naslovnika.Dopisom in pošljitvam naredite ta
naslov:**"GLAS NARODA"**

22 Cortlandt St., New York City.

Telefon 4671 Cortlandt.

Razsipanje narodnega bogastva.

Združenim državam se godi prav tako kot možu, ki je vsled kakde dedičine, loterijskega dobička ali na kak drugi način prišel v posest večjega bogastva. V mislih, da je njegovo imetje neizčrpljivo, ga raznautava, razdaja, dokler ne pride lepega dne do sponzana, da ima tudi njegova moščna dno ter da se nahaja že blizu slednjega. Na isti način se je delalo in se dela še danes v Združenih državah. Dobiček od tega pa imajo kapitalisti in preteneti špekulantni, ki so se okoristili od radiodarnosti strica Samama ter zgrabili na kup velikanjske premoženja.

San Francisco, Cal. — Cenjeno uredništvo G. N.: Kamor ga potisnite ta moj mali dopis, makar v mali kotiček, samo da ne rompa koš. No, saj posebnih novic tudi ne poseben vzrok sovrati Čerkese. Vsi trije sinovi so namreč padli v boju s temi uporniki, ki motijo batjuško v miru.

Počasi je korakal kozak Ivan po tihih cestah in ob robu kamenoloma proti gozdu. Nebo je bilo pokriti s črnimi oblaki; kmalu bo pričel padati gost, težak dež in vse bo zavito v temo. Svojo pazljivost bo moral podvojiti v tej težavni noči; ti prokleti psi ne puste poštenjaka spati, a on jim bo že pokazal.

Nakrat je udarilo na uho konjko rezgetanje, psica Minka je vohala po zraku.

Previdno je pripravil puško na strel in hotel z naglimi krepljenimi koraki v gozd; zavil je na malo vzpelino, ki je vodila ob robu gozda, odkoder je pregledal vso ravno, ne da bi ga kdo mogel opaziti.

Tupatam je obstal, poslušal in napenjal oči v daljo. A ničesar ni videl, ne slišal. Tu se je vzpetina zaobrnula v gozd in ravno tukaj je bil razgled težaven, gosto grmičevje je segalo prav do borovec.

Že je hotel starec, nejevoljen, nadaljeval svojo pot, ko je začul prigheten udar kopita, takor konj ob zemlji. Kolikor mogoče oprezno se je izgubil v gostem vejevju, da bi ga nobena suha vejeja ne izdal. Njegova psica je bila izborna naucena; tiščala se ga in samo tisto je dihalo zrak.

Sedaj je starec obstal. Trojka je stala pred njim. Konji so bili prvezani k jelši in mulili trdo

steplno travo, ki je bila na tem mestu sočnejša. Pri vozu je stal majhen, a krepak mož s temno polno brado in skrbno je natezel platenoodejo nad vozom. Hip je premišljal Ivan, ali naj stopi naprej; kaj vendar ima ta opraviti ob tem vremenu izven mesta?

Mož pri vozu je vrgel od sebe debel kožuh in prikazala se je temnozeleno čerkeska obleka.

Toliko da ni zaklel Ivan in prst bil že pritisnil na petelinu; premagal se je iz pazljivo gledal, kako se je preoblekel mož pri vozu v nošu domaćinom. Zagledal je za rumenim pasom s srebrom, okovan ročaj revolverja in težak, širok, a kratak jatagan. Mož je bil oborožen in Ivan se je moral varovati.

Se predno se je mogel Ivan za kaj odločiti, se je tujev obrnil in odhitel proti mestu tako naglo, da ga je Ivan kmalu izgubil iz pred oči.

Zopet je Ivan premišljal, ali se naj polasti voza, in negotov je bil, če bo mogel vjeti tudi lastnika. Boljše je vsekakor ga zalotiti v vihar, ki je trgal veje z dreves.

Kadar vleče veter brez voda nad ravnino, tedaj stoka in ječi gosta, temna šuma. Lesovo ječanje, grozno in tesnobno, prodira v teme celice kaznjencev, da te pretresa groza. Kakor pogrebna pesem doni kaznjencev ječanje na uho in ti se boječe stiskajo in pridruženo šteptajo.

A vihar vseh zapoje tudi drugo pesem v borovcem gozdu; tedaj známe veje v veličastnih akordih in preglje suho pokanje

to, da skušajo interesirani kapi-

to.

talisti vplivati na člane komisije, ker vedo, da bodo tam sprejeti sklepi nekoč uveljavljeni.

Dopisi.

Joliet, Ill. — Nič kaj veseloga nimam poročati od tukaj. Dela se sedaj prav slabo, po tri dni na teden, tako da ne vemo, kaj bo zanaprej. Če bo boljše, bom že poročal. Vreme je bilo do danes kot v začetku leta. Po več krajih se vidi evet takozvanega regrada. Danes (22. nov.) zjutraj je začelo grmeti v sedaj, kot to pišem, pada dež. Pretekli teden, to je 18. nov., sta utonila v tukajšnjem kanalu dva sinčka Fran Martiniča; eden je bil star 4, drugi 6 let. Enega so doobili ven se istega dne, a drugega pa še dosedaj ne. Pač had udarec za starše, ki izgubijo dva sinčka naenkrat. Dne 19. novembra je umrla za vročinsko bolezni Mrs. Marija Panian v starosti 16 let. Zapusča žalostnega soproga Louisa Paniana v 6 mesecov starega sinčka. V Joliju hudo razsajajo med otroci kakor tudi med odraslimi takozvane small pox. Tukajšnja nemška šola je zaprta že en teden in bo še celo mesec. Otroci iz vseh škol so morali iti staviti koze. Iz več slovenskih naselbin čitam dopise, kako rojaki prirejajo veselice in igre. Tukaj v naprednem Joliju pa ni letos nič. Eno društvo je priredilo en kilov ples, to je vse. Koliko bi se do tukaj v Joliju dobrega napraviti, ko bi bili le malo bolj složni. Ali tukaj je tak: če je eden v tem društvu, se ne sme pogovarjati s članom drugega društva; ali če si eno društvo izbira igro, da bi jo uprizorilo, jo ima drugo spet ravnotako. Dramatika spi spanje pravičnega. V Joliju je dosti prostora za igre in tudi dosti iger je na izberi, tako da jih ni treba drug drževnu prevzemati. Roko na srce in reči: Vsi smo sinovi majke Slave, bodimo složni v novi domovini in pokažimo, da smo res pravi Slovenci! — Z rojaškim pozdravom — Opazovalec.

San Francisco, Cal. — Cenjeno uredništvo G. N.: Kamor ga potisnite ta moj mali dopis, makar v mali kotiček, samo da ne rompa koš. No, saj posebnih novic tudi ne poseben vzrok sovrati Čerkese. Vsi trije sinovi so namreč padli v boju s temi uporniki, ki motijo batjuško v miru.

Počasi je korakal kozak Ivan po tihih cestah in ob robu kamenoloma proti gozdu. Nebo je bilo pokriti s črnimi oblaki; kmalu bo pričel padati gost, težak dež in vse bo zavito v temo. Svojo pazljivost bo moral podvojiti v tej težavni noči; ti prokleti psi ne puste poštenjaka spati, a on jim bo že pokazal.

Nakrat je udarilo na uho konjko rezgetanje, psica Minka je vohala po zraku.

Previdno je pripravil puško na strel in hotel z naglimi krepljenimi koraki v gozd; zavil je na malo vzpelino, ki je vodila ob robu gozda, odkoder je pregledal vso ravno, ne da bi ga kdo mogel opaziti.

Tupatam je obstal, poslušal in strel vok in strel, ki je lepo sledil k temu.

"Da sva naglo gotova. Danes ponorič eden ubeži."

Ivan je bulil tujev v blesketajoče se oči. Onemel je začudenja; to mu pride povedit? In kaj ima ta pri tem? Kdo je? Lump! mu je sinilo v glavi in skočil je.

Tujec je sledil vsaki njegovemu kretaju v tudi mislim. Čital je tudi zaničljivo potezo na starčevem obliju. Ali se je preračunal?

Torej bo moral sam opraviti. Tudi tujev se je dvignil. Starree je planil nanj in ga zagrabil svinčeno kroglio po glavi reza.

"Pojtr... Pjotr!" je stokal Ivan.

Kozak je udrl v sobo in pogradi tujev, ki se ni prav nič branil.

"Kdo si, kdo si?" je sopihal starree, kateremu je pohajala od razburjenja sapa.

"To ti takov povem, batjuška," je odvrnil mirno tujev in zrili prijazno razburjenega ječarja.

"Jaz ti pokažem!" je kričal Ivan in ga tresel na rame. "Lump si navaden lopov!"

"Bodi previden, starree," je odvrnil tujev z ostrim glasom, v katerem se je skrivala pretnja. "Tu se gre za twojo glavo!"

Ivan ga je spustil in padel onesmel na klop. Kozak, ki je ne more na začudenju bil priča prizorni.

je mignil, da se je izgubil iz sobe. Tujev, ki je sklonil zmagonsko prekrižanimi rokami na širokih prsih k njemu, je zaščetal:

"Če boš pazljiv, dobis dvojno nagrado. Bodil noceo ob enajsti Ivan.

Predno se je starec zavedel in mogel staviti vprašanje, je tujev zapustil sobo.

Zavedel se je, ko so udarila v veži vrata. Stekel je k oknu in zkalil, a ni bilo nikogar več.

Napravil je nekaj odločnih koračov po sobi. Naenkrat ga je prevezela misel, pogledal je na uro: kazala je deset.

Z naglimi koraki je zapustil stražnico, da sam naznani ves dogodek glavarju.

in ječanje; tedaj zavirkajo drevesa o radošti in življenju in vihar zapoje o luči, življenju in svobodi.

In takrat stiskajo kaznjenci ožljene pesti, tresejo železno otrežje in stresajo verige, ki jih vklepajo. In stiskajo da teme, mračne besede. In marsikateri je v takšni noči strl verige in pobegnil v temni les. A malokomu se je posrečilo ga doseči; kozaki merijo izborni obraz. Tujev je vladno in prijazno pozdravil in zaprl vrata, nato je z očesom vprašajoč pokazal na kozaka. Ivan je temu pokazal vrata pod vplivom tujevega pogleda.

"Nekaj se imava pomeniti, batjuška," je pričel tujev in skrbno je zapiral vrata za zahajajočim kozakom, "in česar ne sme vskako slišati."

Ivan je medtem zadobil prejšnjo hladnost, vse del se je na klop, na kateri je ležala puška, in segel je igraje po njej. In počakal je tujev stol, da se vsede.

Po tujevev potekalu je izprepletel tih, skoro zaničljiv smehljak, ki je gledal Ivanove krešnjake. Kmalu se je sklepla temna glava skozi železno obrezje. Že je bil skor na telo telesa izven okna. Kar je padel strel; sledil je divji krik. In pred Mihajla je padlo mrtvo telo. Sergjev je ležal mrtev na tleh. Kroglja mu je razbilja možgane.

Hip sta obstala obavida okamešna. Kmalu sta obstala, bila sta pod Sergjevim oknom. Tihe mu klici se je očitali vjetnik. Kmalu se je sklepla temna glava skozi železno obrezje. Že je bil skor na telo telesa izven okna. Kar je padel strel; sledil je divji krik. In pred Mihajla je padlo mrtvo telo. Sergjev je ležal mrtev na tleh. Kroglja mu je razbilja možgane.

Hip sta obstala obavida okamešna. Kmalu sta obstala, bila sta pod Sergjevim oknom. Tihe mu klici se je očitali vjetnik. Kmalu se je sklepla temna glava skozi železno obrezje. Že je bil skor na telo telesa izven okna. Kar je padel strel; sledil je divji krik. In pred Mihajla je padlo mrtvo telo. Sergjev je ležal mrtev na tleh. Kroglja mu je razbilja možgane.

Hip sta obstala obavida okamešna. Kmalu sta obstala, bila sta pod Sergjevim oknom. Tihe mu klici se je očitali vjetnik. Kmalu se je sklepla temna glava skozi železno obrezje. Že je bil skor na telo telesa izven okna. Kar je padel strel; sledil je divji krik. In pred Mihajla je padlo mrtvo telo. Sergjev je ležal mrtev na tleh. Kroglja mu je razbilja možgane.

Hip sta obstala obavida okamešna. Kmalu sta obstala, bila sta pod Sergjevim oknom. Tihe mu klici se je očitali vjetnik. Kmalu se je sklepla temna glava skozi železno obrezje. Že je bil skor na telo telesa izven okna. Kar je padel strel; sledil je divji krik. In pred Mihajla je padlo mrtvo telo. Sergjev je ležal mrtev na tleh. Kroglja mu je razbilja možgane.

Hip sta obstala obavida okamešna. Kmalu sta obstala, bila sta pod Sergjevim oknom. Tihe mu klici se je očitali vjetnik. Kmalu se je sklepla temna glava skozi železno obrezje. Že je bil skor na telo telesa izven okna. Kar je padel strel; sledil je divji krik. In pred Mihajla je padlo mrtvo telo. Sergjev je ležal mrtev na tleh. Kroglja mu je razbilja možgane.

Hip sta obstala obavida okamešna. Kmalu sta obstala, bila sta pod Sergjevim oknom. Tihe mu klici se je očitali vjetnik. Kmalu se je sklepla temna glava skozi železno obrezje. Že je bil skor na telo telesa izven okna. Kar je padel strel; sledil je divji krik. In pred Mihajla je padlo mrtvo telo. Sergjev je ležal mrtev na tleh. Kroglja mu je razbilja možgane.

Hip sta obstala obavida okamešna. Kmalu sta obstala, bila sta pod Sergjevim oknom. Tihe mu klici se je očitali vjetnik. Kmalu se je sklepla temna glava skozi železno obrezje. Že je bil skor na telo telesa izven okna. Kar je padel strel; sledil je divji krik. In pred Mihajla je padlo mrtvo telo. Sergjev je ležal mrtev na tleh. Kroglja mu je razbilja možgane.

Hip sta obstala obavida okamešna. Kmalu sta obstala, bila sta pod Sergjevim oknom. Tihe mu klici se je očitali vjetnik. Kmalu se je sklepla temna glava skozi železno obrezje. Že je bil skor na telo telesa izven okna. Kar je padel strel; sledil je divji krik. In pred Mihajla je padlo mrtvo telo. Sergjev je ležal mrtev na tleh. Kroglja mu je razbilja možgane.

Hip sta obstala obavida okamešna. Kmalu sta obstala, bila sta pod Sergjevim oknom. Tihe mu klici se je očitali vjetnik. Kmalu se je sklepla temna glava skozi železno obrezje. Že je bil skor na telo telesa izven okna. Kar je padel strel; sledil je divji krik. In pred Mihajla je padlo mrtvo telo. Sergjev je ležal mrtev na tleh. Kroglja mu je razbilja možgane.

Hip sta obstala obavida okamešna. Kmalu sta obstala, bila sta pod Sergjevim oknom. Tihe mu klici se je očitali vjetnik. Kmalu se je sklepla temna glava skozi železno obrezje. Že je bil skor na telo telesa izven okna. Kar je padel strel; sledil je divji krik. In pred Mihajla je padlo

Sanje.

Spisal A. P. Čehov.

Dva orožnika ženeta v okrajno mesto potepuhu, ki neče vedeti, kje je prišel na svet. Prvi je črno-bradat, tršat na nenavadno kratek nožič, tako da se ti zdi, če ga pogledaš odzadej, da se začenja pri njem noge veliko niže, nego pri drugih ljudeh; drugi je dolg suh in ravan ko sveča in ima redko bradico temnordeče barve. Pri hodi ob kraju, pogleduje v stran, mence zlaj svoj rokav, se treplje po bedrib in poskuša petihem kako melodijo. — Sploh izgleda brezkrbno in lehkomesno. Drugi pa je vkljub svojemu suhljatemu obrazu in ozkim ramam videti soliden, resen in korenit dečki, po zunanjosti oblik in izrazu svoje postave spominja na staroverskega popa, ali na vojščaka, kakrsne slikajo na stari podobah. Njemu je "za modrost Bog čela pridelal", to se pravi, plesast je, kar še boj pojtrjuje omenjeno podobnost.

Prvenut pravijo Andrej Ptaha, drugi je Nikander Sapožnikov.

Clovek, ki ga ženeta potom odgon, nikakor ne odgovarja temu, kar si vsakdo izmed nas predstavlja pod besedo potepuh. To je majhen, strhel človeček, slaboten in bolestni, drobnih brezbarvnih in čisto nedoločljivih polet na obrazu. Obrvi ima redke, pogled krotak, brčice se mu komaj prikazujejo, čeprav je potepuh prestolilo že tredeseto leto. Koraka neodločno, upognjeno, držeč roke v rokavih. Ovratnik njegove nekmetiške, suknjene in zmečkane sukne je privzidnjene prav do roba kape, tako da se upa samo rdeči nosek gledati v božji svet. Težko, vrlo težko se da videšti v njem potepuhu, prikrivajočega svoje ime. Prej bi bil obužan, od Boga pozabljen in poneščen popovski sin, pisar, spojen radi pijačevanja, trgovski sin ali sorodnik, ki je poskusil svoje redke moći na gledališkem odru in sedaj iše domov, da bi izigral poslednje dejanje iz prilike o izgubljenem sinu. Soditi po topem trpljenju, s katerim se bori z jenskim, neprehodnim blatom, je to morebiti fanatičen samostanski služabnik, potepajoč se po ruskih samostanih, ki uporno iše "življenje miru in brez greha", in ga ne najde...

Potopniki že dolgo hodijo, pa ne morejo priti z mesta. Pred njimi je za pet sečnjev blatne, umazanljave ceste, za njimi ravnotoliko, a kamerkoli so ozreš dalje, ne vidiš drugega nego prodirno steno bele magle. Hodijo, hodijo, a zemlja je vedno ista, stena se ni primenkila bližje, kar da bi se z mesta ne bili genili. Prikaže se bel, oglat mejni kanen, jarek ali priglise sena, vrženega v stran od kakega potopnika. Za hip se zasekeče velika motna luža in nato se nepričakovano prikaže v ospredju nedoločenih obrisov. Cim bliže prihajajo k nji, tem manjša in temnejša postaja, še malo in pred potopniki vstanec obecni steber z zamazano številko, ali pa borna brezica, mokra in gola kakor pocestni berač. Brezica zaščete nekaj z ostanki svojih rumenih listov, en listek se odloči od veje in se trudno spusti na zemljo... A tam je zopet megla, blato, umazanljava trava ob kraju ceste. Na travi vise temne, slabe solze. To niso one solze tih radosti, ki jih joče zemlja, pričakujec v spremljajoč poletno solne, in tudi ne one, s katerimi napaja ob zori prepelice, kosce in gospodske dolgonosek kljunači! Potopnikom se pogrezajo noge v težko, mastno blato. Sleheni korak stane truda.

Andrej Ptaha je malo razburjen. Ogleduje potepuhu in se trudi zapopasti, kako more živ, tretje človek pozabiti svoje ime.

"Si ti pravoslaven?" ga vpraša.

"Pravoslaven", potrdi kratko potepuh.

"Hm... Saj so te menda krstili!"

"Kajpak so me? Sej nisem Turak... pa tudi v cerkev hodim, postim in mesnega ne jem, kadar ni dovoljeno. Lericijo natančeno izpoljujem..."

"Nu, kako pa ti vendar pravijo?"

"E, dragi moj, reci mi kakor hoces..."

Ptaha skomizgne s pleči in se tleskne v skrajnem izumljenju po bedrib. Drugi orožnik, Nikander Sapožnikov, pa solidno molči. On ni tako naiven kakor Ptaha in

očvidno dobro pozna vzroke, v sledi katerih skriva pravoslaven človek pred ljudmi svoje ime. Njegov izrazen obraz je hladen in strogi. Koraka sam zase, se ne pojavi do praznega govorilca s tovaršem in si nekako prizadeva, da bi pokazal vsemu svetu, celo megli svojo častivrednost in razsodnust.

"Bog sam ve, kako te je treba razumeti", ga nadleguje Ptaha dalje. "Bi rekeli si kmet, pa nisi kmet, gospod — tudi ne, am pak tako nekako v sredi... Oni dan sem omival rešeta na produ, pa mi pride v roko takale prikazen, palec dolga, kakor kačica z rebri in repom. Od kraja sem mislil, da je riba, potlej pa glede, — da bi te pes opalil!"

"Zaumor, dobri človek! Ko sem bil še majhen, tako-le pri osennajstih letih, so natresi mame nadomada gospodu namesto sode in kislino mišnice v kozarec. Veliko različnih škatljic je bilo v shrambi, človek se je prav lehko zmotil..."

Potepuh vdihne, pokima z glavo in pravi:

"Bili so bogoboječi, a kdo bi jih spoznal? Tuja duša je dremajoč gozd! Morebiti so storili iz neprilike, pomotoma, a morebiti niso mogli v svoji duši premestiti razdaljenja, da je gospod vzel novo služabnico k sebi... Morebiti so mu nalači nasuli, Bog ve! Jaz sem bil še majhen takrat in nisem vsega razumel... Zdaj se spominjam, da je bil gospod res vzel v gozd spali, a meni ni dalo spati, naravnost k reki! A reke so tam široke, čiste, bregovi strimi — a-ha! Po bregu pa črežinjev gozd šumeči. Drevja pa tako, da če v vrh pogledaš, se ti kar v glavi zvrsti. Ko bi bila pri nas, je vsaka smreka vredna deset rubljev lepega denarja."

Potepuh vdihne, pokima z glavo in pravi:

"Ceška dem pogmal mamicu. Kozarec sem gospodu dal, da. To je bil vedno moj posel! Mamicu so pripravljali sodo, jaz pa sem dajal. Samo to vama rečem, brata, jaz vama pripovedujem to po kristjansko, kakor pred Bogom, nikar nikomer ne pravita..."

"No, saj naju ne bo nihče vpraševal", pravi Ptaha. "Na ta način si torej ti iz ječe ubežal, ali kati?"

"Kajpak, dragi moj? Stirinajst nas je ubežalo. Bog jim daj združje, ljudje so ubežali, pa so še mene vseli z seboj. Torej zdaj presodi, fant, po svoji vesti, če je meni treba praviti svoje ime. Saj me zopet nazaj vtaknejo! Pa misliš, da sem jaz za ječe? Ah, kako neki! Jaz sem nežen, polahljiv človek, rad na čistem spin in jem. Kadar molim, imam rad, če svestnilka ali sveča gori, in da je okrog vse mirno. Kadar se do tak priklanjam, ne morem trpeti, če so tla smetna in popoljavna. A jaz storm za mamico vsako jutro in vsak večer po 40 poklonov.

Potepuh se odkrije in se krža. "A v vzhodno Sibirijo naj me le pošljejo!" pravi, "ne bojim se!"

"Ali je to kaj boljše?"

"Vse kaj drugega! V ječi si ravno tako, kakor rak v luknji: tesnoba, zaduhlost, ropot, še dihni ne moreš — pravi pekel, tak pekel, da ga nas varnji Mati božja!

Za razbojnika veljaš in razbojniško čast ti skazujejo, slabšo nego psu. Ni pojesti, ni pospati, ni pomoliti ne moreš. A v programu si rešita slike svobodnega življenja, kakršnega nista živila nikoli; se li spominjata vtiškov davno slišanega, ali pa sta podedovala predstave o svobodnem življenju s krvjo in mesom od daljnjih svobodnih prednikov, Bog ve!

Orložnika si rešita slike svobodnega življenja, kakršnega nista živila nikoli; se li spominjata vtiškov davno slišanega, ali pa sta podedovala predstave o svobodnem življenju s krvjo in mesom od daljnjih svobodnih prednikov, Bog ve!

Prvi pretrga molčanje Nikander Sapožnikov, ki doslej ni bil spregovoril niti besedice. Je li nevoščljiv potepuh za njegovo praznično srečo, ali pa je morebiti občutil v duši, da sanje o sre

"Zakaj jokaš?"

"Tako genljivo pišejo! Za kakšno knjižico da petico, po jokaš in ihtiš, da je strah."

"Oče ti je že umrl?" vpraša Ptaha.

"Ne vem, fant. Ne poznam jaz svojega očeta. Kaj bi greh skrival! Sam pri sebi si tako mislim, da sem materin nezakonski sin. Moja mamica so vse svoje življenje pri gospodi živelj in niso mali v zemlji, v tem ne one, s katerimi napaja ob zori prepelice, kosce in gospodske dolgonosek kljunači! Potopnikom se pogrezajo noge v težko, mastno blato. Sleheni korak stane truda.

"Se niso vzdržali, to je res. Bili so častivredni in bogoboječi, a devišta niso ohranili. To je seveda greh, velik greh, da se še poveati ne da, a zato se po mojih žihah preteka morebiti gosposki kri. Morebiti sem samo po stanu kmet, v resnicu pa blagorodni gospod."

Tudi "blagoroden gospod" izgovarja s tihim, sladkim tenorčkom, nagublja svoje ozko čelce in proizvaja s svojim rdečim noskom hrepeč glasove. Ptaha poslušuje začudenno nanj in nepruhomno skomizga s pleči.

Orožnika in potepuhu so prehodili šest vrst. Vse je na grački, da bi se na grački, da bi se ohranili.

"Ne bojim se jaz Sibirije", načakuje potepuh mrmra. "Sibirija je taka Rusija in tak Bog in car je tam kakor tukaj, prav tako govore tam po pravoslavju, kakor jaz s teboj. Samo prostost je tam več in ludje so premožnej-

"Komu je pa treba vedeti moje ime?" vdihuje potepuh podpirajoč lice z dlano. "In kaj bi mi to koristilo? Ne rečem, če bi mi dovolili, da grem, kamer hočem, a tako bo slabše, nego je zdaj. Bratev pravoslavna, jaz poznam postavo. Zdaj sem potepuh, ki ne ve, kje je rojen. In najboljše bo, če me pošljejo v vzhodno Sibirijo in mi jih 30 ali 40 odtejejo. A da jim povem svoje pravime in stan, poslali bi me zopet v prisilno delo. "Dobro vem!"

"Kaj si bil prej v prisilnem delu?

"Seveda, dragi moj. Štiri leta sem hodil z obrito glavo in nosil sponne na nogah."

"Zakaj pa?"

"Zaumor, dobri človek! Ko sem bil še majhen, tako-le pri osennajstih letih, so natresi mame nadomada gospodu namesto sode in kislino mišnice v kozarec. Veliko različnih škatljic je bilo v shrambi, človek se je prav lehko zmotil..."

Potepuh vdihne, pokima z glavo in pravi:

"Bili so bogoboječi, a kdo bi jih spoznal? Tuja duša je dremajoč gozd! Morebiti so storili iz neprilike, pomotoma, a morebiti niso mogli v svoji duši premestiti razdaljenja, da je gospod vzel novo služabnico k sebi... Morebiti so mu nalači nasuli, Bog ve! Jaz sem bil še majhen takrat in nisem vsega razumel... Zdaj se spominjam, da je bil gospod res vzel v gozd spali, a meni ni dalo spati, naravnost k reki! A reke so tam široke, čiste, bregovi strimi — a-ha! Po bregu pa črežinjev gozd šumeči. Drevja pa tako, da če v vrh pogledaš, se ti kar v glavi zvrsti. Ko bi bila pri nas, je vsaka smreka vredna deset rubljev lepega denarja."

Potepuh pokorna premiče oči, otira z rokavom čelo, na katerem se pojavitajo male kapljice, in se oddihava, kakor do bi bil pravkar skočil iz vroče kopelji. Nato si briše čelo z drugim rokavom in se bojazljivo ozira.

"Res ne boš prišel!" potrdi se daž Ptaha. "Kako si slaboten? Poglej se: kost in koža! Umrš, bratee!

"Kajpak kakor umrl! Kam pođe!" pravi Nikander. "V špita ga posljejo preeči.. Gotovo!"

Cloveček strahoma pogleduje na ostre, mrzle obuze svojih zrake. Samo z ustnicami še maje, kakor da bi še petjal sam s seboj. Topi, blaženi nasmej mu ne gre z obrazu. Orožnika molčita. Zamislila sta se in pobesila glavi. V jesenski tisini, ko se hladna, surova megla vleča zemlje na dušo človeka in vstaja pred njegovimi očimi liki stena mračne ječe ter mu priča o omejenosti njegove prostosti, v takem času je sladko misliti na široke bistrе reke s svobodnimi, strimimi bregovi, na neprehodne gozde, brezkončne stepi. Počasi in mirno slika fantazijo, kako se ranega jutra, ko na nebuh se nizgasnila jutrnja zarja, premiče po neobliženem, strmem bregu človeku liki drobna pika; stoltni jadreniki snurek, ki se se drenažejo v terasah na obeh straneh potoka, zrno mrko na svobodnega človeka in pridruženega, kakor gosenico, če si stopil na njem...

"No, čas je, da gremo", pravi Nikander vstajajo. "Odehnili smo se!"

Crež minutno popotniki že korakajo po umazani cesti. Potepuh se je še bolj sključil in potisnil roke globlje v rokava. — Ptaha molči.

"Vse je tam boljše. Postavim tamkajšnje reke; kaj so naše proti njim? Rib, divjadične, — kakor listja in travje! A mene, bratev, na svetu ribi lov najbolj veseli. Cel dan mi ne daj jesti, same pušti me sedeti s trnkom. Ej, ej! Lovim pa na trnek in na osti, mreže nastavljam in, kadar je lepo, same da ti, dragi moj, ne prideš nikoli do svobodnih kraljev. Kam pojdeš? Tristo vrst da le, pa boš izročil dušo Bogu. Pogelj, kako si prepaden! Šest vrst se prehodil, pa se ne moreš oddehit!"

Potepuh se počasi obrne proti Nikandru in blaženi nasmeju mu zigine z obrazu. Prestrašeno in pokorno zre v samozavesni obrazorožnikov, vidno se neceš domišljja in glava se mu kloni navpič. Zopet nastopa molčanje ... Vsi trije premišljajo ... Orožnika natezata um, da bi se domišljijo objela on, kar si more predstaviti samo Bog, namreč oni strašni prepad, ki ju loči od svobodnega kraja. V glavi potepuhu pa se prerivajo slike jasne, razločne in strašnješke kakor prepad. Pred njim živo vstaja sodniško otevrenje, nekaj dni pozneje pa je eden pri okrajnem sodišču v Jesenštadtu na obtožni klopi zatožen hudodelstva goljufije. Tožil je že vrtaca plačilni natakar Cizek v Lerchovi gostilni v Habsburški ulici, če da ga je Wagner hotel ogoljufati za 40 kron. Wagner je bil kot stalni gost v gostilni dobro znan in si je izposodil pri natakarju 40 kron.

Z denarjem je izginil in se ni vrnil. Wagner je pred sodiščem dolg priznal in je tudi povedal, da tega dolga še ni poravnal. Trdi je, da je pozabil na ta dolg n da ni imel namena natakarja goljufati. Izgovarjal se je s tem, da je moral odpeljati v Skuter in da se moral toliko denarja, da mu ni treba goljufati natakarja. Denar je bil pri drugi obravnavi Wagner oproščen, če da je erjetno, da je obtoženec tako ozabljen, da je pozabil na ta dolg. Mož je pozabljenost sam riznal, zato ni čudno, če jo vpo-

steva tudi sodnik, ki se ne briga zato, da je ta pozabljenec tisti, ki piše na podlagi doživljajev 'svetovno zgodovino' za 'Reichsposo'.

Nemška kultura

Iz Berolina poročajo: Najditelju južnega tečaja, Amundsen, je hotel s svojo ekspedicijo predvajati v Flensburgu. Vladni predsednik v Slesvigu je to predvajanje preposedel, ker je hotel Amundsen govoriti norveško, ki je zelo podobno danščini.

Velik nakup radija.

Iz Londona poročajo: Tukajni radioaktivni oksidovi zavod je pred kratkim kupil veliko množico radija, ki je prišla na trg, in sicer ves izdelek običajnih pariskih laboratorijskih, ki delata pod nadzorstvom gospod Curieove. Muožina znaša 2000 miligramov in stane dva milijona frankov. Zavod posuje vsaki bolnišnici potrebnih radij brezplačno.

Robinska tragedija.

Iz Elberfelda poročajo: Trgovci Leisel je zastrupil pred par dnevi svojo ženo, svoja dva otroka v starosti desetih do 12 let in sicer s strihinom.

NAŠ GOSPODAR,

edini

Nova železnica.

Ivan Bunin.

(Konec.)

To pomneja, da se že začenja-jo gozdovi. Dve postaji za "Be-lim gorovjem" je okrožno mesto, ki se imenuje po njem iti gozdovi. Grmičevje in gozdčič se po-javljajo bolj in pogosto, — za-čenja se že něšano, črno in rude-čje gozdovje. Tako mine se ena-ura in še pol, in naposled se po-kazejo tam daleč za lesovi stre-ha in križi samostana, ki je po-njem daleč naokrog znano vse-mesto. Borovec okrog njega se-kajo neusmiljeno, in zdi se, da prihaja nova železnica kakor zmagele, ki je sklenil, da osvetli na vsak način to goščo, ki skriva življenje v svoji pravični tišini. In dolgi živig vlaka, ki vozi pred mestom preko mostu gozdnega potoka, je slišati, kakor da hoče naznani prebivalem teh krajev svoj zmagovalni izpredvod.

Cez nekoliko minut se je raz-vilo okrog nas živalno gibanje; za lesnim kolodvorom opeka-ste barve stote trojke, zvene kra-guljčki in kriče kakor za stav-ivoščki; zimski dan pa je siv in topel in spominja na predpust. Po peronu se izprehaja o gospo-dine in mladi gospodje, ki pravači med njimi visokozrasel br-zjavni nižji uradnik, — oči-vdno najlepši mož tega kraja — gizelin s svikastim nanosnikom in kavkaškim pokrivalom. Vsak trenotek se odpro vrata kakega vagona, od zunaj veju mraz in prinaša vonj po snegu in smre-kovem gozdu. Postaven, lepo vzrasel natakar v fraku in brez čepice in nosi okrog pečene pi-roge (pastete), in čudno je vi-deiti sredi gozdov njegovo trdo srajejo in belo ovratnico. V naš vagon vstopi mnogo deklet, ki spremljajo nekoga, šepetajo med seboj in koketirajo; trgovci z blazino se gnete na svoj prostor in suje po poti vse, kar mu pri-de nasprotni, suh, toda jake velik duhovnik prihiti zasopljen v va-gon, porine bobrovo čepico s pot-nečega nazaj na tilnik in teče zopet vum, ponižno prošeč nosača pomoči. Neštivilno eul in zavit-ko počaga na divane in pod nje ter prosi vsakogar oproščenja, da ga moti in mrma prisiljeno veselo:

"No, tako! Tole semkaj... to pa denem prav lahko pod klop... Ali vas ne motim? Ne? No, to je lepo! Iskreša vam hvala!"

Sredi vse te gneče se vije hrom nošač s košaro limon, nune z ve-limi obrazi prosijo otožno za sa-mosten, in nepričakovano, ko je pozvonilo že drugič, vstopi v va-gon slegre živalskega obraza, zo-igra na gosi: "Šumi Marica" ter spremja koračnico z divjim basom.

Vagon se je začel medtem po-mikati nazaj in se je iznova usta-vil. Dolgo je bilo slišati pregovarjanje izprevodnikov in pra-sketanje signalnih vrvic po ok-nih, ki so jo napenjali od stroja po vlaku... Naposled se je vlak zepet premaknil.

In zopet migljajo pred okni breze in smreke v snegu, polja in vasice, a med njimi — sivo nebo;

III.

Te breze in smreke so čim da-lje bolj neprijazne; mračne po-stajajo in se zbirajo v vedno go-stejske tolpe. Mlad, lahen sneg na-letava, toda vsled neprestane dre-vesne gošče se mrači tudi v va-gonih, a zdi se, da se temni tudi vreme. Razun tega se pričenja vmešavati v moje občutje nekaj resnega in strogega, in radost povratka k tihemu dnevu v goz-du se kati počasi. Nova železnica vodi vse dalje, v nove, meni še nezname kraje Rusije, in zato občutim še bolj živo, kar sem ču-ti takoj gorko že v svoji mla-desti: vso krasoto in vso globoko tugo z ruskim življenjem. Novo železnico so že mračno obstopili temni gozdovi, kakor da hočejo reči:

"Pojdi, pojdi, umaknemo se ti, toda pomisli, kakšno odgovor-nost prevzameš nase? Ali nismo samo pridružiti zaslužjeni in ma-lodusni bedi našega kraja še rev-sino narave?"

Zimski dan je v lesil, kako kratek, in glej, že se temni v oglih vagona, pred okni se spušča vi-snjev mirak na zemljo, in malo-pomalem se krade v sreči neosno-vana, nejasna, prava ruska tuga.

Peterburg se mi zdi že kot kaka daljnja oaza tam koncem ogromne sene pustinje, ki me je ob-stopila na tisoče vrst od vseh strani. Naš vagon se zopet prazi. Zepet se razum mene še trije potniki: železnički delavec in dva speča — kavalerist in pomočnik postajnega načelnika. Kavalerist, mlad mož v ozkih jezdnih hlačah, spra kakor ubit, junaško iztegnjen na hrbitu; pomočnik leži z obra-zom navzvod, lahno guga e se sem in tja, kakor da se hoče pri-lagoditi butjanu begočega vlaka. In tužen je pogled na njegovog o-goljni plasti in na stare velike galoše, ki vise z divana.

Pa to je še malo: treba pomisli-ši se na temoto in mraz v ro-potajočem, nerodnem vagonu. Gleda je na medvedjo puščavo okrog železnice, meni, da vozi ta grmeči vlak tam nekje na dalnjem severu, v Tajgu. Debla vi-sokih smrek v zmetih snega mi-glajo mimo, na holmih se družijo hori, slični nunam v črnih baršu-nastih oblekah... Včasih se makne gošča, in daleč se raz-prostira otožno močvirna nižava, mračno-sinje se dvigajo za njo amfiteatralski gozdovi, in kakor širok pram dima, visi nad njim ulečnosvinčena megla. A potem se pojavijo mahoma zepet prav ob oknih v snegu smreke in hori; z zamolko sumo se bliža črno gozdovje, v vagonu se mrači... Sipe v oknih žvenketajo in be-ne, lahno se gibljejo v tečajih pripta, iz rudečkega lesa na-rejeno vratna, ki vodijo v drug oddelek, a kolesa, prekinjajo druge druge, je slišati, kakor da se razgovarjajo pod zemljo, na-glo in nerazbratno.

"Le brbračo, le brbraje!" jim kljicejo važno in zamišljeno mračne in visoke smreke šume. "Me se umaknemo, toda kaj pri-našate v naš tih kraj?"

V malih novih hišicah leseni postaj svetijo lučice plaho, toda veselo. Novo, živalno življenje biva v vsaki izmed njih — male oaze sredi samotnega gozdnega carstva. Dva koraka od teh malih kazničnih pa se začenja povsem drug svet. Tam sred gozdovja temne naselbine mračnih in otožnih gozdnih prebivalcev. Na per-onu postaj stoji včasih nekoliko ljudi iz teh vasi, nekoliko re-vezev v stregnih suknjah, razku-šanah in hripanih po prehla-ju, toda tako ponužnih in s tako čistimi, skoraj otroškimi očmi! Sklonivši knuto, gledajo skoraj brezupno za potniki, saj dobi redkodaj kak voznik izmed njih kakega potnika na svoj voz. In topo zroc na vlak, se zdi, kakor da mu govore s svojimi pogledi: "Delajte, kakor hočete, — mi nimamo ničesar, toda kaj bo iz-tega, ne vemo!"

Tudi jaz gledam na ta še tako mladi, a že imučeni narod... In zdi se mi, kakor da je vsa Rusija nekončna puščava snega in gozdovja, ki pa sedaj manj do-ča, nemačka.

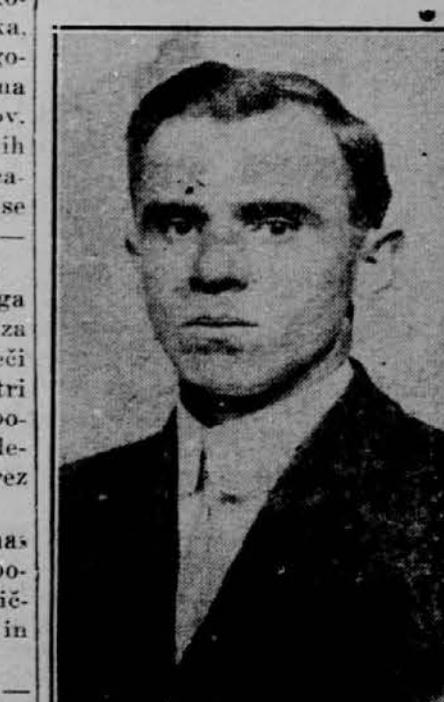
"Delajte, kakor hočete, — mi nimamo ničesar, toda kaj bo iz-tega, ne vemo!"

Iz Budimpešte poročajo: V Gyeongyoesu je postal insolven-ten veleposestnik in ravnatelj Fe-liks Bernat. Pasiva znašajo nad 1.500.000 K.

Bojkot Reuterjevega biroja. Iz Londona poročajo: "Times", Daily Mail in drugi veliki angleški listi pozivljajo ostale časopise, naj bojkotirajo Reuterjevo biro, ki ima tudi lastno inseratno pisarno, ker je razpisal inseratem cirkularje, v katerih se obvezuje, da se bo pri večjih naroči-lih redakcionalno ozirala na do-tične inserate.

NAZNANILLO.

Rojakom v Gilbert, Minn., in oklici naznajamo, da je

Mr. LOUIS VESSEL
naš zastopnik, kateri je poobla-šen pobirati naročino za "Gla-Naroda" ter izdavati za to ve-ļjavna potrdila. On nas zastop-v vseh posilih in zato ga rojakom toplu priporočamo.

V zalogi ima praktike in Slo-vensko-ameriški koledar za leto 1914.

S spoštovanjem
Upravn. "Gla-Naroda".

ličastne in mogočne ūme stope okrog nas, tisoči držame v tej to-pli januarski noči, polni nežneg-a in čistega venja mladega sne-ga in zelenega jelkovja. A kako grozna hkratu je ta dalja!"

In naprej gledam to novo ce-sto, ki srečava z vsako uro bolj nepriznane in mračne gozdove. Sedaj ima ta cesta nekaj fanta-stičnega na sebi. Začenja od čr-nih ūm in razsvetljena spredaj in stroja, je slična brezkončnemu predoru. Stoletne smreke se je-postavljajo na pot, in zdi se, kakor da hočejo braniti vlaku na-prej. Toda vlak se bori: enako-merno udarja takt s svojih tež-kin, pretrgina dihanjem, kakor gigantski zmaj leže po klanecu: njegova glava pa bljuje v dalji rudeč plamen, ki trepeče svetlo pod kolesi stroja na turi in dr-gejajo zlobno razsvetljuje mračno alejo nepremičnih in nemih smrek. Tema zastira alejo, toda vlak prodrla vztrajno naprej. In kakor reprek plove nad njim dim v dolgem, beloblestečem pramu, polnem ognjenih isker in od-spodaj ožaren od krvavega od-seva plamena, ki pluti iz stroja.

Obnovitev katolicizma na Fran-cosku.

O prerojenju katolicizma piše neki socialistični list: "Katoliški pisatelji so dandanes mojstri med pisatelji "Les catholiques des Beaux-Arts", društvo katoliških umetnikov, ki je organiziralo skoro vso umetniško mladino, steje ſez 1000 članov. Na čelu stope skoraj vsi znamenitnejši umetni-ki slikarske, godbe, stavbe in kiparske stroke. Na pariški "Ecole Normale Supérieure", kjer se izobražujejo profesorji za li-čije in vsečišči in ki sestoji z modroslovne in prirodoslovne fakultete, je sedaj 40 slušateljev (skoraj tretjina), ki so katoliča-je iz prepričanja. "La Bulletin des professeurs catholiques de l'Université", ustanovljen pred štirimi leti, šteje 407 vsečiščkih profesorjev, ki svoje katoličan-stvo javno priznavajo. Na licejih, t. j. gimnazijah, ne nahajamo več prizržencev Voltairovih, ne jaka-binev, in na licejih po večjih mestih, zlasti v Parizu, ni nič ne-navadnega, da je večina dijakov katoliškega mišljaja. Pravniške fakultete imajo že davno katoliško večino, in na zdravniških fa-kultetah uživajo katolički velik uspeh."

Veliki konkurs.

Iz Budimpešte poročajo: V Gyeongyoesu je postal insolven-ten veleposestnik in ravnatelj Fe-liks Bernat. Pasiva znašajo nad 1.500.000 K.

Bojkot Reuterjevega biroja.

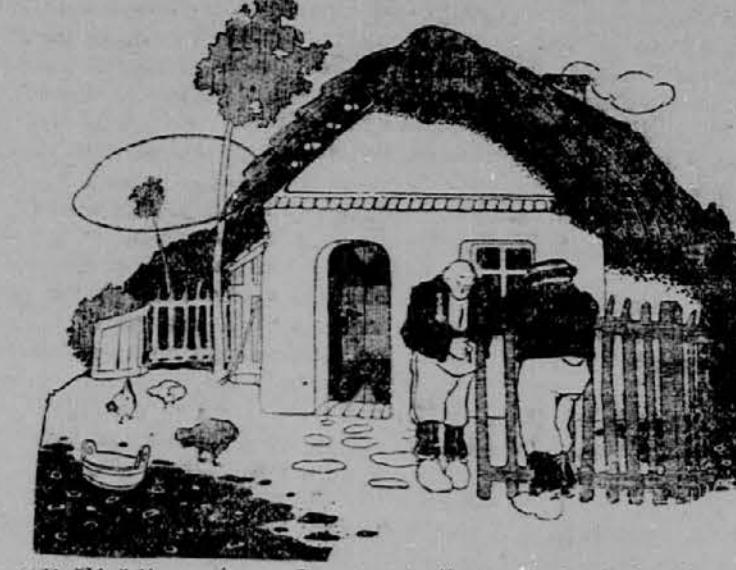
Iz Londona poročajo: "Times", Daily Mail in drugi veliki angleški listi pozivljajo ostale časopise, naj bojkotirajo Reuterjevo biro, ki ima tudi lastno inseratno pisarno, ker je razpisal inseratem cirkularje, v katerih se obvezuje, da se bo pri večjih naroči-lih redakcionalno ozirala na do-tične inserate.

NAZNANILLO.

Rojakom v Gilbert, Minn., in oklici naznajamo, da je

Za smeh in kratek čas.

NJEGOVO STALISCE.

"Pošljeli svojega Janeza tudi na visoko Šolo?"

"Ne, čemu naj se otroci toliko uče? Ravno, da imajo po tem več dela pri zapivanju pa meti!"

Svet.

Gospodinja Fifi in njen ljubi-mec gospod Vladko sta pregleda-ja vse svoje žepje in se prepričala, da imata oba skupaj samo 2 K 40 fiekov premoženja. In s tem denarjem naj bi izhajala vso ne-veljivo!

Veš Vladko, je rekla Fifi, tre-ba bo, da poiščes kak postranski zaslužek!

A kaj? Saj nič takega ne znam, to vendar vse!

— Ham — kaj pa ko bi posku-sil s slikarstvom?

Jaz vendar nič slikati ne znam, Fifica!

Prava reč — saj drugi tudi ne, pa vendar denar služijo!

Novo stanovanje.

"Kaj se še vedno tako poglo-sto selite, gospod Cada?"

"Ne, ne, zdaj stanujemo kar v pohištvenem vozju."

DRUGI ČASI.

"Se veš, žena? Pred dvajsetimi leti sva se vozila kot novo-po-ročenca po isti poti."

"O, vem; a tedaj nisi čital v "Borznih poročilih", ampak v — mojih očeh."

Zakon.

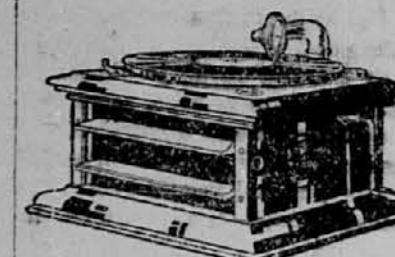
Gospa nadoficijalka je bila ne-srečna. Ze teden dni. V nedeljo je rekla svojemu soprogu: Ti-tvoj kolega nadoficijal Koren je svoji ženi obljubil nov klobuk za 50 K — seveda da mi ga moraš ti tudi kupiti. — Gospod soprog je bil mnemja, da je pri hisi že dovolj klobuk in je zahtevalo svoje žene odločeno odklonil. Zato je bila gospa nadoficijalka raz-žaljena in nesrečna. Ze teden dni ni izpovrgovala besedice s svojim možem. Prišedši iz pisarne je gospod nadoficijal prijazno stopil k svoji ženi in ji rekel: No, dušica, budi zopet dobra, saj veš, da te imam rád... stvar je v redu.

Gospa nadoficijalka je zardela in vsa vesela vzkljuknila: kaj... ti mi kupiš novi klobuk?

Ne, je odgovoril gospod nad-oficijal, ampak jaz sem svojega kolega Korena pregovoril, da tu-di on svoji ženi ne kupi novega klobuka... in tako mislim, da je stvar zdaj v redu.

Veselje do življenja.

"Ne morem pojmiti, kako si more vžeti človek radi denarnih skrbiv življenje! Bolje je, da se prepusti to upnikom!"

Krasen cenik pošljemo zastonj.

V njem so vsakovrstne

Columbia Grammofone

od \$17.50 do \$250.—.

V njem je popolni imenik vseh slovenskih pesmi in skladb.

Pišite po ta cenik še danes.

Columbia Grammofon Co.,

171 Washington St.,

New York, N. Y.

KRASNO DARILLO.

Kako vsako leto, tako tudi letos razpošlje svetovno znana lekarna

PARTOS v New Yorku

več tisoč krasnih koledarjev za leto 1914

na svoje odjemalce. Vsakemu, kateri naroči vsaj za \$1.00 PARTOLA, občeznanega in od najboljših zdravnikov priporočenega sredstva za

čiščenje krvi in želodca ter redno stolico,

ali katerega drugega zdravila, odpošljemo z obratno pošto poleg zdravila tudi omenjeni kole-dar populoma zastonj in poštni prosto.

Ako bolujete od: kašla, reumatizma, glavo-bola, na želodcu, neredni stolici, slabem spa-vanju, trganju po udih, srbenju kože, zobobolju, očeh ali usesih, ledicah, jetrih i. t. d. ali na kakšni tajni bolezni ter ste že zastonj trošili denar za zdravila, pišite tak

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

URADNIKI:

Predsednik IVAN GERM 507 Cherry Way or Box 57, Braddock, Pa.
 Podpredsednik: IVAN PRIMOZIC, Eveleth, Minn., Box 641.
 Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn., Box 424.
 Pomočni tajnik: MIHAEL MRAVINEC, Omaha, Neb., 1234 So. 15th St.
 Blagajnik: IVAN GOUSE, Ely, Minn., Box 106.
 Zaupnik: ALOJS VIRANT, Lorain, Ohio, 1700 E. 28th St.

VRHOVNI ZDRAVNIKI:

Dr. MARTIN J. IVEC, Joliet, Ill., 930 No. Chicago St.

NADZORNIKI:

ALOJS KOSTELIC, Salida, Colo., Box 533.
 MIHAEL KLOBUCHAR, Calumet, Mich., 115 — 7th St.
 PETER SPEHAR, Kansas City, Kans., 422 No. 4th St.

POROTNIKI:

IVAN KERZINSK, Burdine, Pa., Box 133.
 FRANK GOUSE, Chisholm, Minn., Box 715.
 MARTIN KOCHVAR, Pueblo, Colo., 1219 Miller Ave.

Vsi dopisi naj se pošljajo na glavnega tajnika, vse denarne pošiljatve pa na glavnega blagajnika Jednote.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

IZ URADA GLAVNEGA TAJNIKA J. S. K. J.

NAZNANILO.

Ker nekateri člani in uradniki krajinskih društev večkrat vprašujejo glede pojasnila od drugih Jednot, katere so priše v finančne zadrege zaradi prenikega asesmenta, tem potom naznam, da je težko navesti stjevilo organizacij, ki so priše v bankrot vsled neprevidnega gospodarstva in nizkih asesmentov. Omenil budem samo en slučaj, kateri se je pripetil v zelo kratkem času pri eni večjih Jednot kar jih imamo v Ameriki, in ta je: "Independent Order of Forester's". Družba šteje nad dvestotisoč članov in ima v svoji blagajni nad osemnajst milijonov dolarjev, kar pa se ne zadostuje, da bi plačala smrtnino za stare člane.

Ta Jednota se je ustanovila leta 1874. Poslovali so po tako nizkem asesmentu do leta 1889, kadar so sprejeli poviseno levestvo na kateri sedaj poslajo. Vsi tisti člani, kateri so pristopili pred letom 1889 in kateri so plačali prenike asesmente, so do danes napravili pri Jednoti deficitia za tri in dvajset milijonov. Člani, ki so pristopili tej organizaciji v prvih letih njenega obstanka, sedaj tako hitro umirajo, da preti Jednoti polom. Razume se samo ob sebi, da mlajši člani, kateri so pristopili k tej Jednoti pozneje in začeli plačevati po poviseni levestvi, niso zadovoljni, ker se jim goči velika krivica. Nastala je torej kriza, v katero so posegli tudi Insurance Commission-ri raznih držav. Posledica te krize je bila, da je moral glavni urad naložiti izvanreden asesment na vse one člane, kateri so pristopili k Jednoti pred letom 1889. Ta asesment znaša od \$20.00 do \$260.00 za vsakih \$1000.00 zavarovalnine; odvisno je od leta, v katerem je član pristopil k Jednoti.

To je samo en slučaj, iz katerega je razvidno, da moramo mi tudi pri slovenskih Jednotah resno misliti na zadostne asesmente. Ce se temu pravočasno ne izognemo, bode tudi nam prišlo to, kar je prišlo drugim pred nami. Vsak človek pri zdravi pameti ve, da će se ne plača zadost, se tudi nemore zadost dobiti. Iz nič ni nič. Vsak član, ki želi imeti trdno zavarovalnino, ne more in ne sme ugovarjati našemu prizadevanju, da spravimo Jednoto na trdno stališče.

Takih in enakih slučajev bi lahko navedli veliko, upamo pa, da bodo to zadostovalo, in da bodo vsi člani naše Jednote uvideli, da se trudimo edino za koristi Jednote in njenih članov.

Z bratskim pozdravom

GEO. L. BROZICH, tajnik.

NOVICE IZ STARE DOMOVINE.

KRANJSKO.

Izobraževalni tečaji v Kranju. Mestna občina Kranj priredi tekom šolskega leta 1913—1914 izobraževalne tečaje, pri katerih se bodo ponavljali ti-te predmeti: Slovensčina, srbohrvaščina, nemščina, laščina, francosčina, slovenska in nemška stenografska, knjigovodstvo in obrtno računstvo; za deklice se namenava uvesti tudi poseben tečaj za ročna dela. Tečaji so namenjeni deklicam, ki so odrasle ljudski šoli, trgovcem in obrtnikom, delavec itd. Učina znača mesečno 2—3 K za vsak predmet; delaveci so učine prosti, tako tudi revni udeleženci. Pouk se bo vršil v popoldanskih in večernih urah v gimnaziskem postopaju. Za vsak predmet se mora oglašati najmanj 10 udeležencev. Pri tečajih bodo predaval: dr. Simon Dolar, Jožef Marn, dr. Fran Mischitz, Makso Pirnat in Vilko Rus. Tečaji so se pričeli dne 10. nov. S temi tečaji hoče mestna občina ustrezti splošni krajevni potrebi in željam, ki so se večkrat izrazile.

Zelo napete razmere so nastale zadnje čase med mestno občino idrijsko in e. kr. rudniškim ravnotežjem v Idriji. Vsaj tako trdi arar. Vzrok je afera kmeteta Smuka in erarja zaradi vodne pravice, v katero afero je posegle občina kot komunalna oblast. C. kr. rudniški erar seveda tega nōči razumeti, ker mu je bila občina v prejšnjih letih vedno zvezta dekla. Veljavlja je parola: Erar je v Idriji vse. Druge oblasti so le formalnost, ki morajo slušati rudnik. Da se Idrija razvija v prvi vrsti zaradi rudnika, tega nikakor ne zanikamo, kakor tudi ne veljavne rudne erarje. Ali v tem slučaju, ko gre za živiljenjski obstaj kmeteta Smuka in še nekaterih sedov, se mora vendar uravnavati pritožbo in tej je sledil ukaz, da konflikt takoj zahteva to se mora v 48 urah začasno dovo-

ljeni studene rudn. erarja postaviti v prvotno stanje, če ne, sledi tožba proti občini. Županstvo ni imelo od občinskega odbora za daljše korake nobenega pooblaščila, zato je ukazu zadostilo, ker je bil rudniški predstojnik sam izjavil, da če se ukazu zadost, bo rudniški potem vodo odstopil Smuku za potrebo. Kljub obljubi je vztraj erar zopet na prejšnjem stališču, da so vode njegove in da Smuk ne dobi nič. Sedaj je zadeva zopet v rokah Smuka samega. Županstvo je storilo v varstvu Smuka in sosedov le svojo dolžnost. Istotako je župan tudi skušal dosegči sporazumljenje s povdankom, da gre za drug vodovod, ne za onega, na katerega je rudnik vknjižen. Čeprav misli rudn. ravnotežje, da nimata županstvo nobene kompetence pri tem vprašanju, smo vendar prepričani, da bo pravna dolozitev, ki pride do nje, taka, da kmet, ki ima veliko posestvo in živinorejo, se govori mnogo, večina tudi, da rudn. erarju brez vode. Cela aféra pa naj bo onim, ki mislijo, da imel občinski posredovalni urad v Idriji kak uspeh, v pouču, da hoče biti erar pri nas prvi in da tripi nobenega ugovora.

ŠTAJERSKO.

Žrtev svojega poklica. V Ptuju je zdrobila lokomotiva obe nogi pripenja Brezniku. Revez je v bolnišnici v strašni hbolečinah umrl.

Kmečki strah. Iz Voitsberga se poroča, da so v bližini tega trga koncem konca domaćini in tuji loveci vendarle bili tako srečni, da so videli "kmečki strah" iz obličja v obličju. Po vsem opisovanju, ki se preeje strinja, je zvezina morda zares — lev, če ni kaj drugega. Stvar je preeje smešna! Telefonske postaje, ustanovljene v ponoči proti zverimi, so začeli razpuščati.

Umrl je v Celju davkar Anton Piehl, star 52 let.

Zaradi živčne blečezni se je ustrelil. Iz Gradea poročajo, da se je dne 2. nov. na Karmelitskem trgu v Gradeu z revolverjem ustrelil v sence vpokojeni arterijski stotnik Rudolf Feix v starosti 56 let. Vzrok: huda živčna bolezнь. Svoj čas je dolgo let služboval na Reki.

Aretacija izseljevalnega agenta v Gradcu. Dne 30. okt. ob pol 9. zvečer so aretirali v Gradcu vpoljenega vratarja južne železniče, sedaj lastnika izseljevalne pisarne, Ivana Schwarza in njegovo ženo Sofijo. Dolže ga, da je pomagal mladeničem, ki se niso zastopili vojaški službi, pri izseljevanju. Ko je bila preiskava pri dunajskem zastopniku kanadske družbe ravnatelju Altmanu, so našli mnogo Schwarzove korespondence. Dunajsko državno pravništvo je dalo za to nalog, da se izvrši pri Štefanu hišna preiskava. Pri preiskavi so našli mnogo obtežilnega materiala, zlasti posredovanju delavskih transportov z Ogrskoga. Njegovo pisarno je grasko državno pravništvo zaprlo.

Samomor. V noči 30. okt. se je obesil v Št. Jurju ob Južni železnični višji vrtnar na deželnem poljedelski šoli L. Santelj. Rojen je bil leta 1881. V Rubrijah pri Gorici ter je izvršil samomor bržkone zradi finančnih težkoč. Samomor. V noči 30. okt. se je izvršil v Št. Jurju ob Južni železnični višji vrtnar na deželnem poljedelski šoli L. Santelj. Rojen je bil leta 1881. V Rubrijah pri Gorici ter je izvršil samomor bržkone zradi finančnih težkoč.

Pes kot rešitelj. Iz Celja poročajo, da je šel dne 31. okt. zlatar acchiamo s svojim psom na izprehod k Savinji. Nenadoma pa je začel pes vohati, tekel je k Savinji in k svojemu gospodarju nazaj. Pacchiamo je postal vsled teča pozoren, šel je k vodi in našel v njej nezavestno žensko. Po nekaterih poizkusih se je posrečilo spraviti jo k zavesti. Bila je neka 19letna natakarica, ki je hotela izvršiti samomor. Prenesli so jo v bolnišnico ter bo okrevala.

PRIMORSKO.

Zlatomašnik dekan Sila častni občan. Iz Tomajščine poročajo: Vsled sklepa starešinstvene seje 24. okt. je bil enoglasno imenovan častnim občanom naše občine nam splošno priljubljen in obče sploščani naš čupnik-dekan vlč. M. Matej Sila, častnik kanonik, vitez Fran Josipovega reda itd., in to vsled izvanrednih zaslug, ki si jih je pridobil za prosveto v tem 20 let, odkar pri nas deluje.

Svojega sina obretil Rudolf Vodopivec, stanovje v Rojani, Vernielski št. 564, je hotel zvečer prepoditi nekoga možaka, ki staneje v isti hiši, z dvorišča. V ta namen je šel po nabasanu pištole in hotel s strehom odstraniti onega svojega nasprotnika. Bil pa je nekoliko optit in tema je bila tudi v zgodi se je nesreča, da je za-

ljeni student rudn. erarja postavljeni v prvotno stanje, če ne, sledi tožba proti občini. Županstvo ni imelo od občinskega odbora za daljše korake nobenega pooblaščila, zato je ukazu zadostilo, ker je bil rudniški predstojnik sam izjavil, da če se ukazu zadost, bo rudniški potem vodo odstopil Smuku za potrebo. Kljub obljubi je vztraj erar zopet na prejšnjem stališču, da so vode njegove in da Smuk ne dobi nič. Sedaj je zadeva zopet v rokah Smuka samega. Županstvo je storilo v varstvu Smuka in sosedov le svojo dolžnost. Istotako je župan tudi skušal dosegči sporazumljenje s povdankom, da gre za drug vodovod, ne za onega, na katerega je rudnik vknjižen. Čeprav misli rudn. ravnotežje, da nimata županstvo nobene kompetence pri tem vprašanju, smo vendar prepričani, da bo pravna dolozitev, ki pride do nje, taka, da kmet, ki ima veliko posestvo in živinorejo, se govori mnogo, večina tudi, da rudn. erarju brez vode. Cela aféra pa naj bo onim, ki mislijo, da imel občinski posredovalni urad v Idriji kak uspeh, v pouču, da hoče biti erar pri nas prvi in da tripi nobenega ugovora.

Samomor. V Ptuju se je obesil po poduradnik Bernard.

Samomor. V puljski deželni bolnišnici je umrla mladenica Hermenija Grubiša iz Pazina. Zastrupila se je zaradi nesrečne ljubezni z očetom kislino.

Cudra rcdbina. Dne 2. nov. je skočil čez most koncem ulice Sv. Klare v hudošnik Koren mlad fant, katerega so spoznali pozneje v mrtvajnici za Gorjupovega iz Gorice. V ti rodbini vladala čudno razpoloženje za samomor. Nedavno se je strejal oče, pa se ni zadel. Na isti način se je poskusil usmrtni njegov starejši sin, toda tudi brezuspešno. Hčerka, ki je pohabljenja, je jedla žveplenke. Toda tudi njo so rešili. Posrečil se je samomor torej samo najmlajšemu sinu.

Strc se je udrl v II. razrednu ljudske šole v Ronkih. En del stropa je padel na tla, drugi večji del pa je obvisev. Učenci in učitelji so pravocasno pobegnili. K sreči je padel del stropa na prostor, kjer ni bilo klopi.

Nesreča na železniškem tiru. Pred železniškim prelazom pri Ronkih je stopil posestnik Fran Brešan, ki se je vratal pozno noči domov, z enovprežnega voza in pustil konja, da je šel počasi naprej. Ko je prišel do prelaza, je zagledal konja in voz na železniškem tiru, obet zavrnici pa sta bili zaprti. V istem času pa je prišel v smeri iz Gorice brzovozni tovorni vlak. Brešan je skočil v konju in ga hotel potegniti s tira. Toda prestreljen konj ni ubogal. Stroj je trčil v voz in ga zdobil, konj je odletel v jarek in obležal mrtve. Brešan pa je ostal nepoškodovan. Vlak je prišel v Ronki s 15 minut zamude. Škoda znaša čez 600 K.

Trgatev v Istri. S Kringe poročajo: Trgatje je dokončana. Vino je že v sodih. Vino je več nego lano. Vino je boljše nego lansko. Cena mu je 34—38 K za hektoliter. Vino je belo in črno. Letina je letos prav dobra. Vsega se je obilno pridelalo. Tako dobре letne niso bili že več let.

Tatci požigalci. Dne 3. nov. zvečer je začelo goretih v trgovini za jestvne pri Ivanu Malniču na Reki. Ogenj se je zelo hitro širil. Ko so po večurnem gašenju ogenj pogasili, so zapazili, da so vlosili v trgovino tatovi, ki so že navatili že niso prišli. Odnesli pa so veliko zalogu suhega mesa. Dosejajo se niso znano, ali so začiali tatovi zanalašč ali vsled neprevodnosti. Škoda znaša 60,000 K in je skoraj popolnoma krita z zavarovalnino. O tatovih nimajo se nobene sledi.

Homoseksualna afera v Lovrani. Aretirali so zaradi homoseksualnih dejanj Grke Čihaka, Pečnija in Tolmajstra. V to umazano zadovo je zapleten tudi neki M. odličen Lah, ki igra veliko ulogo v italijanskih krogih v Lovrani. Njega sicer še niso aretirali, pač pa se to zgodi bržkone v najkrajšem času. Aretirani Grki so se izdali sami v neki gostilni. Bili so prijani in so glasno klicali, da bo do teči dan prav lahko zasluzili najmanj 200 K. Pri tem so se pomenljivo smejali in delali razne zname. To je izvedela žandarmerija, ki jih je takoj aretirala.

Denarni promet koncem leta 1912 je znašal nad . . . . . 660 milijonov kron.

Hranilnih vlog nad . . . . . Rezervnega zaklada nad . . . . . 1,300.000 kron.

Sprejema vloge vsak dan in jih obrestuje po . . . . .

4 1/2 %

brez odbitka.

Nevzdignjene obresti pripisuje vsakega pol leta h kapitalu. Sprejema vložne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar.

Za varnost vloženega denarja jamči zraven rezervnega zaklada še mestna občina ljubljanska z vsem premoženjem in vso davčno močjo. Izguba vloženega denarja je nemogoča, ker je po pravilih te hranilnice, potrjenih po c. kr. deželni vladi izključena vsaka spekulacija v vloženem denarjem.

Zato vlagajo v to hranilnico sodišča denar mladoletnih otrok in varovancev, župnišča cerkven, in občinske denarje. Tudi iz Amerike se nalaga največ denarja v to hranilnico.

Naš dopisnik v Zjed. državah je že več let

FRANK SAKSER,

82 Cortlandt St., NEW YORK.

6104 St. Clair Ave., N. E., CLEVELAND, O.

KRETANJE PARNIKOV

Skrivnosti Pariza.

Slika iz nižin življenja.

Spisal Enge ne Sue. — Za "Glas Naroda" pribredil J. T.

(Nadaljevanje.)

Jutri zjutraj bom videl one ljudi. K nesreči sem pozabil, da Vam je Hromec ukradel denarnico in družina Morelova je go-to v veliki stiski. Za štiri dni pričed; boste pripravljeni. Že sedaj Vam povem, da se boste morali preobeleči.

Preobeleči! Kaka sreča! Kako se bom preobelečil?

Tega še sam ne vem. — Kakor boste sami hoteli —

Ko se je Rudolf vrnil v svoje stanovanje, je bil zelo vesel z vojega uspeha.

X.

Revčina.

Braleci gotovo še niso pozabili na nesrečno družino Morela, brusilca diamantov, ki je stanovala v petem nadstropju že več let imenovane hiše v Rue du Temple.

Zimsko jutro; ravnokar je odbila petta ura.

Zunaj je mirno, temno in mrz. Sneži.

Svetloba brleče svetilke le napol razsvetljuje začnel podstrešen prostor. Po teh leži slama in zamazane cunje.

V kotu je brusilčeva delavna miza, na kateri se nahaja dobro perišče izredno velikih diamantov in rubinov.

Morel je brusil pristno kamenje, ne ponarejeno, kot je pravil sam in kot so misili ostali hišni prebivalci. Bal se je namreč, da bi ljudje ne zvedeli, kakšne dragocenosti hrani v hiši.

Ce so mu zaupali tako velikanske zaklade, skoraj ni potreba posebej povdarjati, da je bil Morel poštanjek.

V sobi vlada grozen mrz.

Na teh leži blazna starka, mati brusilčeve žene.

Ker si je vedno ruvala lase, so jo popolnoma ostrigli. Košate obrvi ji senčijo globoke očesne votline, v nagrbančenem lieu je ne-kak počasten izraz. Leži zvita in se trese od mrza.

Poleg nje počivajo na teh trije dečki in deklici.

Plavi kodrasti lasje pokrívajo bledi glavici. Eden dečkov vleže na kolena kos platina, da bi se boljši pokril; drugi drži konec platina v zobeh, ki mu šklepetajo od mrza; tretji leži med njima.

Drugi deček, ki boleha za jetiko naslanja zamoredel obraz na prsi svoje petletne sestričke, ki si zastonj poskuša ugreti roke.

Na drugi slammne počiva brusilčeva žena; že več mesecov ni zapustila trdaga ležišča.

Magdalena Morel je staru šestintrideset let. Okoli čela ima ovito staro modro ruto; pod udrtimi, osteklenimi očmi ima široke, modre kolobarje; ustnice so ji natekle in krvave.

Kljub vsej revščini je bila vedno poštena, ker je bil mož poštanjek; če bi bila tak blaga mirna duša bi se lahko zapeljala k življenju, če bi bila sama sebi pripuščena. Ljubila je svoje otroke, svojega moža, tako trdnata pa ni bila, da bi zdajpazdaj ne zavzdihnila. Venomer je gledala brusilca diamantov, ki z napornim delom preživila svojo družino.

V sobi ni razen prstene lomea, zlomljene pručice in kupa enjih ničesar več.

Vso to žalostno sliko obsvetljuje leščerba, in v njeni mediji se blesketajo diamanti in rubini na mizi, pri kateri dremeta brusilci.

Oči vseh so uprte vanj, vse molči in vse gleda na svoje edino upanje na edino pomoč.

Mati je mislila na otroke;

blazna starka ni na videz mislila na nič.

Naenkrat se je vdignila, sklenila rmene roke na uveljih prsih. Bila je suha in visoka, njena gladko ostrizena glava se je zdele človeku v primeri s postavo zelo majhna.

Plazila se je k mizi kot otrok, ki namerava napraviti kako budalost.

Ke je prišla do luči, je objela plamen z obema rokama. Začela je opazovati z otroško radovednostjo bleščeće diamante in rubine, pri tem se je pa spekla v roko in divje zakričala.

Morel je planil pokonek.

Bil je star kakih štirideset let, odkritega, prijaznega, toda zelo upalega obraza. Njegova postava je bila bolj majhna, kot je že navada pri rokodelcih, ki mnogo sedijo.

— Kaj hočeš, mati? Kaj hočeš? — je vprašal tiho, boječ, da bi ne zbudil ostalih. — Le leži, mati in miruj; Magdalena in otroci spijo.

— Jaz ne spim — jaz grajem Adelo — je rekla najstarejša deklica.

— Ne morem spati, lačen sem — je pripomnil eden izmed dečkov — včeraj nisem jedel pri gospodični Grlici, ker nisem bil jaz na vrsti.

— Ubogi otroci! — je zastopal Morel! — misil sem, da spite.

— Bala sem se tezbuditi Morel — je rekla Magdalena — če ne, bi te prosila za požirek vode; žejna sem; mrzlica me trese.

— Takoj, najprej bom spravil tvojo mater k počitku. — Pusti kamenje! — je rekel stanki, ki je hotela prijeti za velik blesteči rubin.

— Lezi, mati — je še enkrat ponovil.

— Da! — Da! — je odgovorila blazna starka in pokazala na rubin.

— Ali že zopet ne daš miru — je rekel precej osorno, samo da bi jo oplašil.

— Ah, moj Bog, žeja me! — je zašepetala Magdalena. — Daj mi piti.

— Ne morem; če pride do kamnov in če katerega izgubi.

Brusilci je položil roko na čelo in se obrnil k enemu izmed otrok.

— Srečko, daj materi piti.

— Ne, ne, sa' bom počakala; Srečko se lahko prehladi.

— Saj me ne zebi tako — je odvrnil deček in vstal.

— Pusti! — je vzkliknil Morel preteče in pahnil stanki od mize, ker je hotela popasti diamant.

— Mati, voda v vrhu je zmrznila — se je oglastil Srečko.

— Potem pa razbij led.

— Morel, razbij led v vrhu — je rekla Magdalena nestrpno — daj mi vode, daj mi vode.

Blazna stanki je začela mrmati.

— Pokliči jo vendar, včasih te razume.

— Mati, idi k počitku; če bo ubogala, ti bom dal kave, katero tako rado pijek.

— Da! — Da! — je ponovila stanki in hotela s silo priti do mize.

Morel je pahnil nazaj, pa zastonj.

Dobri Bog, saj vem, da ne bo drugega pomagalo, kot da ji moraš zagroziti z bičem — ga je prekinila Magdalena.

SLOVENSKO ZAVETIŠČE.

GLAVNI ODMOR:

Prsednik: Frank Sakser, 82 Cortland St., New York, N. J.
Podpredsednik: Paul Schmeller, Calumet, Mich.
Tajnik: Frank Kerze, 2710 S. Millard Ave., Chicago, Ill.
Sekretar: Geo. E. Krueck, Minn.

DIREKCIJA:

Direktor: obotaj in jednega nas opnika od vseh Slovenskih podpornih organizacij, od vseh Slovenskih listor in od vseh samostojnih društv.

Na smrtni, knjigas in vse druge so obrnute na tajnik: Frank Krueck, 2710 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill. Prdi vse denarne posiljke pošljivati poštarski poslovni uram.

Narod ki se skrbi za svoje rode, nima prostora med civilizovanim narodom. Človek ki ne podpira narodnega narodov, ni vreden sin svojega naroda.

Sponzorjata se ob vse priljubljen Slovensko Zavetišče.

— Ne veš kako težko mi je groziti stari ženski s tako kaznijo, posebno pa še v takem slučaju.

Nato se je obrnil k stanki, katera ga je hotela ugrizniti in zadržal:

— Ce takoj ne vležeš, te bom zbičal.

Poteznig je izpod mize bič in parkrat počil z njim.

— Ali ne boš!

Stanki se je nekoliko odmaknila in ga divje pogledala.

— V postelji, v posteljo!

Morel je še enkrat udaril z bičem, ne dabi jo zadrel, toda blazna stanki je začela grozno tujiti.

Prestrašeni otroci, misleč, da jo je oče udaril, so brido za-jokali.

— Oče, ne pretepaj stare mater! Ne pretepaj stare mater!

Tega groznegra prizora, prosečih otročjih vzklikov in stanki-ega tuljenja ni moč opisati.

(Dalje prihodnjic.)

Kaj so porotniki?

— "Papa, povej mi, kaj je pravaprav porotni jury?"

— "To je gotovo število mož, ki se sestanejo, da doženejo, kdo je najslabši pravnik?"

Amerika in Amerikanci.

Spisal

REV. J. M. TRUNK.

Slovenic Publishing Company je prevzela v zalogo rojakom že znano knjigo Rev. J. M. Trunka: **AMERIKA IN AMERIKANCI**.

Ni naš nemar izreči na tem mestu kako kritiko, pač pa izjavimo, da je to izvrstno delo, katerega bi si moral nabaviti vsak roják v Ameriki, bodisi v lasten podnik, bodisi kot darilo svojem v starim domovinam, kjer se gotovo zanimajo starši ali sorodniki za deželo, v kateri biva kak član družine. Knjigo krasi nebrž lepih ilustracij, fotografij društev in posameznikov, na katerih bo marsikdo zapazil ali samega sebe, ali pa dragega znanca iz sedanjih ali preteklih dñ. Čudimo se, da je površevanje po knjigi primeroma majhno, menda radi-tega, ker se ni vprzorilo zanjo kričeče reklame, s katero se spravi v svet marsikater drugo, veliko manj vredno knjigo. Posebno primerna je knjiga kot božični dar, ki ima trajno vrednost.

Cena elegantno v platno vezani knjige je \$2.50 s poštnino vred.

Zato isto ceno se odpošilje knjigo na katerikoli naslov v starim domovinam.

Gilmara, Colo.: Po 50¢: Vid Hren, Karol Škufer in Jožef Marold.

Sheboygan, Wis.: Jožef Baš 25¢.

Skupaj \$25.75. Dasedaj nabrana \$31.15. Vse skupaj \$56.90.

PROŠNJA.

Rojak Jakob Vertin, kateri se nahaja že več let v holnišnici državnih zaporov v Deer Lodge, Mont., prizadet od mrtvonda na lev strani, upa biti v kratkem pomilovan po govorjenju v Helena, Mont. Radi njegove bolezni ne bude nikdar več mogel hoditi.

Je brez denarja in vse pomoci. Zato se obrača do svojih rojakov s ponizo prošnjo, da mu vsak po svoji moči pomagamo vsaj toliko, da si nabavi voziček, s katerim se bude mogel voziti od hiše do hiše zadnje ure svojega obupnega življenja. Tak voziček stane okrog \$100. Torej če nabremo v 100 slovenskih naseljih po \$1, smo mi pomagali in nam se pa nismo ne pozna. Rojaki, usmilimo se reverža, kateri je že preveč pretrpel za svoj nepremisljen greh. Vsak najmanjši dar bo hyaléno sprejet. Darove pošiljajte na uredništvo Glas Naroda.

Nadalje so darovali:

Canon City, Colo.: John Zelezniak 75¢.

Chisholm, Minn.: Po 25¢: Andrej Rojnik, Anton Škerjanc, Janez Rehar in Mrs. M. Gonder.

Chicago, Ill.: John Perko \$5:

(dovarovali člani društva "Zvon")

Walkersville, Mont.: Mat. De Pauli \$10; po \$2: Peter Šperhar in John Berra; po \$1: George Vukmonović, Louis Vukmonović in Nick Nice.

Gilmara, Colo.: Po 50¢: Vid Hren, Karol Škufer in Jožef Marold.

Sheboygan, Wis.: Jožef Baš 25¢.

Skupaj \$25.75. Dasedaj nabrana \$31.15. Vse skupaj \$56.90.

NA ZNANJE.

Rojakom v Ohio naznamjam, da jih običa naš novi poštnik

HARMONIKE

bodisi kakorinek vrste izdelujem in popravim po najstajih cenah, a delo trpežno in zanesljivo. V popravu zanesljivo vse vsekdaj poslužit, ker sem že nad 16 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravek vstremen kranjsko, kakor vse druge harmonike ter računalom po delu kakorino kdo zahteva brez nadaljnje vprašanja.

JOHN WENZEL,
1017 E. 62nd St., Cleveland, O.

431 parnikov 1,306,819 ton
Hamburg-American Line.

Največja parobrodna družba na svetu.